

OMYŁKA (216) *sb f*

omyłka (216), [**omełka**].

o oraz a jasne; omełka z tekstu nie oznaczającego é.

sg *N* omyłka (55). ◇ *G* omyłki (18). ◇ *D* omyłce (1). ◇ *A* omyłkę (19). ◇ *I* omyłką (11). ◇ *L* omyłce (6). ◇ *pl N* omyłki (16). ◇ *G* omyłek (31), omyłk(o)w (1) *StrykKron* 792 [może *G pl* od omyłek]. ◇ *D* omyłkâm (4), omyłk(o)m (1) *NiemObr* 179 [może *D pl* od omyłek]. ◇ *A* omyłki (29). ◇ *I* omyłkami (2). ◇ *L* omyłkách (22); -äch (20), -ach (2); -ach *RejFig*; -äch : -ach *RejWiz* (2:1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII(XVIII) – XVIII w.

1. *Błąd, pobłądzenie; zło, grzech; hallucinatio Mącz, Cn; error Modrz, Cn; vitium Cn (148) : Mącz* 152d; Też to mamy mieć ná pieczy/ [...] áby nas w iákim gniewie á w iákiey omyłce nie zástał on frogi čás zefcia náłzego *RejPos* 181v; Przeto trzebá tę omyłkę nápráwić/ á ták poštánowić/ áby prawdziwe śláchectwo/ nie ták dálece ná zacności przodkow/ ábo ná stárożytności Herbow należało/ iáko ná godności/ á ná cnotliwych poštěpkach. *ModrzBaz* [41]; [czas synodu tego zwyczajny był odmieniony od superatendenta z jakiś omełki *AktaSynod* III 215].

omyłka na czym (1): gdy lię panowie y ci co vrzędy podáią omylą ná ludźiech: ábo gdy y z dobrych ná wybierániu/ złemi lię ná spráwówániu vrzędow stáią. (*marg*) Omyłká ná obierániu. (–) *SkarKaz* 610b.

omyłka w czym (9): Yednák nápiśał kfyęgi *Retractationum*/ to yeft/ odwołányá/ gdzye omyłki fwoye ták wnáuce/ yáko w wykłádányu písmá wypifuye. *KromRozm II* gv; *RejWiz* 118v; *Mącz* 91b; *RejZwierc* 19; Acz drugi baczy/ że iefth omyłká w Reiefttrzech *Strum* R2; że [*Julius cesarz*] ráchunek roku (w czym przed tym zá niedbáłościá Biskupow wielka bywála omyłká) do biegu słonecznego przyftośował *ModrzBaz* [16]v, 120v; *KochFr* 132; Pilno strzeżćie/ áby w czym nie było omyłki. *BielSjem* 32.

omyłka czyja [*w tym: pron poss (14), G sb (3), ai poss (2)*] (19): *KromRozm II* qv; Mnie lię zda iż to trudno było przyzłzo onym/ Aby lię w fwych omyłkách co obaczyc mieli *RejWiz* 132v, 35v; iákoż s przyrodzenia káždemu z nas omyłká włáfna iefth luba/ y niemoże być nieśmieřzno/ kiedy widzimy że nas ofzukało náłze mnímánie. *GórnDworz* Q5; *RejPos* 30v, 180v, 205v, 248, 248v (10); Lecź teź y to w niektorych obaczono/ iż nie ták cudza omyłká/ czem oni rzecz śwá fárbuią. ále zazdrość dawa iym do roštyrkow drogę. *ModrzBaz* 65; przyznawáiąc lię do fwych omyłek nieiáko ich záłuią *ModrzBaz* 102, 102; *SkarJedn* 346; *KochTr* 23.

I sg w funkcji przysłówka: »omyłká« = *in errore PolAnt* (4): y kiedy lię białogłowá vrodzi/ tedy lię to omyłká/ ábo prze iáki niedořtáthek/ á nád wolą przyrodzenia dzieie: iáko lię więć owo drugi/ flepo/ chromo/ gárbáto vrodzi *GórnDworz* X5v, X7; próřę žeby to W. Miłóć odemnie [...] záwdźięczné przyiáć raczyli. á to coby fye nápiśáło omyłká/ álbo žeby fye thęź co kómu nie podobáło/ raczyli tho przebáczyc. *Strum* Q3; *WujNT* 504.

W połączeniu szeregowym (1): A żadná zmázá áni mákułá áni omyłká nigdy nie byłá ználezioná w tych świętych drogach á poštěpkoch tego tho Páná. *RejAp* 29.

W przeciwstawieniu: »prawda ... omyłká« (1): muři wždy koniecznie wiednych [*ksiegach*] być prawdá á wdrugich omyłká. *BudNT* b2v.

W charakterystycznych połączeniach: *omyłka ciemna, cudza, częsta, marna (2), mnoga, nędzna (a. mizerna) (2), szkodliwsza, szpetna, świeża, własna, zła; omyłka z trefunku; omyłka w drobiazgach, w lecjach (2), w liczbie (3), w nauce, w rejestrze, w słowie Bożym, w zmyśle; omyłek niemało, troszeczkę, (barzo) wiele (jest) (4); omyłki nie obaczyć; w omyłce zostawać.*

Wyrażenia: »przeszłego czasu omyłki« (1): Cżás iuż áby wżdy kiedy rzeczy przezwiłkam swoiem były wroczone: niech będą poprawione przeszłego cżáfu omyłki *ModrzBaz* 133.

»omyłki wszystkim pospolite« (1): Wiele rzeczy iest/ ktore ludzi do pokoju/ zgody/ y ku łácnemu wbláganiu przywodzą. [...] á zwłázcżá omyłki wżytkim pospolite [*errores omnium communes*]/ ktore zobopolnie sobie odpuszczáć iest rzecz bárzo ludzka. *ModrzBaz* 67.

»silna, wielka omyłka« = *omyłka o istotnym znaczeniu (2:2)*: Bo widzisz iżec máło nie iednáki blásk od moliádu iáko y od złotá. A ták rádżec nie spuszczay sie ná blásk/ probny brántu/ boć więc silna omyłká w tym cżálem bywa *RejZwierc* 19; *ModrzBaz* 120v; *JanNKarGórn* H2; Wielka omyłká/ kto sie ná znáomości Bogá prawdziwego myli. *SkarKaz* 274a.

Szeregi: »omyłka ani makuła« (1): w którym [*królestwie Chrystusowym*] żadna omyłká/ áni żadna makuła/ nálezyoná nie będye. *RejPos* 229v.

»omyłka a niewiadomość« (1): áby tę omyłkę łzpetną á tę niewiadomość náłżę nam w łercoch náłżych obiáłniáć á obiáwiáć raczył. *RejPos* 333.

»nikczemności a omyłki« (1): iż Pan náłż [...] widząc nikczemności á omyłki náłże/ iż błádzimy/ [...] po omylnych drogach á błędnych gościńcoch nikczemnego swiátá tego *RejPos* 286v.

»omyłka abo omylność« (1): A ia też iákom pocżął/ omilności [*errata zmienia: omyłki ábo omylności*] ich y záwiedzenia pokázowác będe *CzechRozm* 107v.

»omyłki i występki« (1): iż iáko wżyfy ludzie wobec/ omyłkom/ y wyłtępkom poddáni są/ ták nie mniey Papięzowie [...] grzeszyli/ y błádzili *NiemObr* 179.

»omyłki i złości« (1): iż káżdego/ zápomniawszy wżytkich pirwżych omyłek y złości iego/ obiecuie go miłóściwie Pan przyiáć do tey swiętey łpołeczności swoiey *RejPos* 61v.

a. *Błqd w tekście, w druku (102)* : Iest tákowych omyłek barzo wiele/ ták iż nigdybym temu nie wierzył/ żeby ták oni ludzie vczeni mieli się mylić/ gdybym łam tego nie doznał. *BudBib* c3; Ale iż się w ob-iawianiu cudzych vłterkow [...] niekocham/ przeto rad ná ten cżás dam innem omyłkam pokoy *BudBib* c3, b3, c4 [2 r.]; lecz głupi pifarz ztych dwu słówek Hypo á krifin vczynił iedno słowo Hypokrifin/ a iż nie krzczy było wyrozumienie/ drugi przydál słowko eis/ zácżem wkradłá się tá omyłká do ksiąg Greckich *BudNT przedm* b4; Ktora to omyłká nie teraz iuż Greckie księgi opánowálá/ poniewaz y náłż Słowieński tłumácż wedle niey przełóżył. *BudNT przedm* b4; Acż przeto łtáre księgi przeciw świeżem omyłkam bárzo są potrzebne *BudNT przedm* c7, *przedm* b3v, b4v, b5v; á k temu nie ieden/ áni ná iednym mieyfcu/ lecz dwá zgodnie tę rzecz opifáli/ tedy niewiem iáko tu łmie kto omyłką názywác. *CzechRozm* 137; Drukarz do Cżytelniká o omyłkách. *CzechRozm* **7, 136, 136v, 138 [2 r.], 140v [2 r.], 191v, **7; Spuszczá się ná łamę *Vulgatę*, á łam iey omyłki przyznawa *CzechEp* 266, [*5]; Omyłki łzkodliwíże ták poprawisz. [...] 26.v.18. ná brzegu. Nie wielomowłtwá/ czytay Nie wielomodłłtwá. *WujNT Dddddd2, przedm* 5 [2 r.]; Omyłki niektóre/ iáko *fol. 599. ver. 12. Materes*, miáłto *Inateres*, álbo *fol. 601. ver. 2. wierze/ miáłto mierze/ y tym podobné. SarnStat* 1305.

omyłka w czym (35): pewne omyłki w Biblii Brzeŝkiej obaczywŝy *BudBib* b; Drudzy nie iáko fá mędrŝy/ wŝákoŝ nie do końcá/ ktorzy ácz ná to zezwaláią że w piŝmie ŝwiętem omyłki być mogá y fá *BudNT przedm* bv, *przedm* bv [4 r.], b2, b2v, b3v, b4, b6 (12); iŝ nie ieŝt rzecz wiernym przyŝtoyna waŝyć ŝie popráwiáć piŝmá ŝ. gdzie w nim omyłki/ exemplarzámí ŝtárfŝymi y doŝwiadczeńŝymi ná oko pokázáć nie mogá. *CzechRozm* 137v; Abowiem gdzieby ŝie omyłki w ŝlowie BOŝym náydowáć miáły/ tedyby niewiedŝieć czemu potym wierzyć. *CzechRozm* 138, 136v [3 r.], 137; *CzechEp* 266; A to y tu w tych Rymiech ná nie ktorych mieyŝcách ieŝt omyłk troŝeczkę *RybGęŝli* A4; *WujNT przedm* 4 [2 r.], 5, 17, 29. Cf »omyłki w druku«, »w księgach omyłki«, »omyłki w literach«.

omyłka czyja [w tym: *pron poss* (4), *G sb* (4), *ai poss* (1)] (9): *LubPs* V4 *marg*; *BibRadz* *6; Niech rádniey takowi omyłki moie poznáczywŝy/ mnie ie pokázá/ á ia/ będzieli co zdroŝne⁸⁰/ zchęciá popráwię *BudBib* c3; Káŝtálio záŝię Beŝine omyłki pokázauie. V nas lepák Budny Brzeŝkich tłumáczow popráwuie: á Czechowic záŝię y Budnego y Brzeŝkich pócioŝuie. *WujNT przedm* 10, *przedm* 1. Cf »tłumacza omyłka«.

W połączeniu szeregowym (1): Pokazałemci oto/ Czytelniku miły/ Graeckiego Nowego Teŝtámentu niemále przyŝády/ odmiány/ defekty/ y omyłki: ktorzy w náŝym Lácińŝkim nie naydŝielŝ. *WujNT przedm* 15.

W przeciwstawieniu: »omyłka ... prawe czytanie« (1): Iáko ono/ iedne Lácińŝkie księgi czytiáią *fuspiciens*, á drugie *fuscipiens*, ále w Graeckie poyŝrzawŝy/ ŝnádnie poznáć/ że omyłká ieŝt *fuspiciens*, á práwe czytánie *fuscipiens* *WujNT przedm* 18.

W charakterystycznych połączeniach: *omyłka w Biblii, w egzemplarzu ksiąg, w księgach (Nowego Przymierza)* (4), *w Nowym Testamencie* (6), *w Piŝmie (ŝw.)* (2), *w tekŝcie greckim*.

Zwroty: »omyłkę popełnić« (1): Y dwie rázem tu omyłki/ popełniaią tłumáczę/ iedná iŝ Ezaw trzemá ŝyllábámi piŝzá/ druga iŝ tego ŝlowá nie náchyláią álbó nie deklinuiá *BudBib* cv.

»[komu] omyłkę [czego] przyczytáć« (1): Tedy w tym Czytelniku miły nie Miechouiuŝŝowi ŝlawnemu y ŝtatecznemu Hiŝtorikowi/ ále Drukáŝzowi/ álbó piŝáŝzowi iego tę omyłkę lat przyczytay *StryjKron* 380.

Wyrażenia: »dziecinna [= *łatwa do zauwaŝenia*] omyłka« (1): Acŝ ŝię ia Leopolićie ták ŝlawnemu człowiekowi [...] dziwuie/ że ŝię podiáwŝy tego przekládu popráwić/ tych ták ŝpetynych á práwie dziecinnych omyłk nieobaczŝył *BudNT przedm* c3.

»omyłki w druku, omyłka drukarská« [*ŝyk* 4:1] (3:2): *GroicPorz* C4v; Omyłki w Druku s trefunku dopuŝtzone. *KrowObr* 260; *StryjKron* 380; Tá odmiáná licŝby wielkiej w máłą rozumiem iŝ ŝię ŝtáá omyłká drukáŝŝká *CzechEp* 154; *CiekPotr* 91.

»w księgach omyłka {a. omyłki}« [*ŝyk* 3:1] (4): *SienLek* Xxx3; wninieyŝyŝych księgach Hiwreyŝkich omjłká ieŝt Bo. miáŝto We Iŝráwechu máią Weiŝtákechu. *BudBib* I 341v *marg*; *BudNT przedm* bv; gdzieby ŝie w przepiŝowániu álbó w drukách textu ŝydowŝkiego/ w tych dwu księgách omyłká záwináć miáá: azáŝ by teŝ záraz w przekládu on ŝtáry Grecki wnidŝ mogá? *CzechRozm* 137v.

»omyłki w literach« (2): tedy y tu w drukowániu tey Kroniki moiey tráŝilo ŝie kilka omyłkow w literach y w ŝyllábách niktorych/ czego ŝie wŝtrzedz nie moŝe ten ktory fádzi litery/ by był napilnieyŝy/ tákŝe y Corrector/ by miáł ŝto oczy w głowie/ iáko on Argus *StryjKron* 792, 792.

»niemała, grubsza, wielka omyłka« [szyk 2:2] (2:1:1) Oto maż nie máłą omyłkę/ bo miáło czterzech nápiáno czterdzieści *CzechRozm* 136v; Druga omyłká ielźcze grubšza 1. Sam: 13. v 1. fynem roku był Saul á dwie lećie krolował nád Izráelem/ tu mowie/ wielka omyłká/ álbo rádšzey dwie miáło iedney. Pierwšza gdy mowi żeby rok ieden był Saulowi gdy krolem zoftał/ co ielt rzecz niepodobná: Druga żeby iedno dwie lećie krolowác miał: co też ielt nie k rzeczy. *CzechRozm* 136v, 136v; Nowokrzceńcy/ zgániwšzy Biblią Brzełką/ y omyłki iey nie máłe pokazawšzy/ wydáli drugą w Niešwiežu ielźcze goršzą *WujNT przedm* 1.

»omyłki pisarskie« [szyk 1:1] (2): Oštáteczná przyczyná piárškich omyłek tá była/ iż miedzy niemi bywali co fię zá mądre mieli/ á przeto też niektore miełcá gdzie fię iym fałż być zdał/ nápráwowali/ to ielt kázili. *BudNT przedm* b6v; *WujNT przedm* 18.

»prožen od omyłek« = *bez omyłek* (1): A ták y ia tego o moiem przekładzie nie mowie/ żeby iuž prožen od omyłek był/ chybá to rzecz moge/ że nad ine polškie przekłady ielt šczyršzy *BudNT przedm* d2v.

»tłumacza omyłka (a. omyłki)« [szyk 3:1] (4): Ine omyłki tych zacnych tłumácžow mijam/ ktorým fię iednak nie dziwiue/ że fię ná kilku mieyfcách špotknęli/ gdyż przyzwoita ludziom omylać fię *BudNT przedm* c, *przedm* c [2 r.], cv.

Szeregi: »omyłka i bład; omyłka z błędem« [szyk 3:2] (4:1): Emendo, Popráwiam/ polepšzam/ bład y omyłki wyrzucam. *Mącz* 215d; Wiele tym obyczáiem/ to ielt zkráiu/ omyłek y błędow do pišmá š. włázło. *BudNT przedm* b6, *przedm* b5; niektorzy ták mniemáią/ aby šie tu omyłká z šowitym błędem zákrášć miálá *CzechRozm* 139; *CzechEp* 291.

»omyłki abo (ani, (ale) i) fałż« [szyk 10:1] (11): Bo Láciniacy dzišieyšzy mniemáią žeby tylko w Greckich księgach omyłki/ ábo y fałże były/ á šwoie zá prawdziwe máią. *BudNT przedm* bv; Trzečia lepak przyczyná omyłek y fałžu w Nowem teštámenćie/ ielt [...] nieobaczenie Tłumácžow *BudNT przedm* c, *przedm* bv [2 r.], b2v, b3v [3 r.], b4; *WujNT przedm* 4 [2 r.].

»przysady i omyłki« [szyk 3:1] (4): raczył killká kroć przypominác/ žeby potrzebá táki nowy teštáment wydác/ wktoremby przyład człowieczych y omyłek niebyło. *BudNT przedm* a5v, *przedm* c5; áby fię lámą rzeczą pokazáło/ że w Graeckim texćie ielt dáleko więcey przyład y omyłek/ á nižli w Lácińškim *WujNT przedm* 17, *przedm* 5. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

Wyrażenia przyimkowe: »bez (žadnej) omyłki« (4): *BudNT przedm* c4v; *CzechRozm* 197v; *StryjKron* 792; ták cię [Pan] šam poprowadži/ że cię do [...] błogošłáwienštwá prawdziwego bez žadney omyłki przyprowadži. *KořakSzczęšl* C2.

»z omyłki« (3): A wšzákby fię takiego štrzegł bárzo/ ktoryby co dzień ná twoy štoł/ trućiznę dawał: chociaž by o niey wiedział: przed fię by fię bał/ áby kiedy z omyłki do niey ręki niešćiağnął. *ŠkarŽyw* 153.

~ *Szeregi*: »z omyłki a niebacznie« (1): A ieližeby šie co miedzy ludem z omyłki á niebácznie [*in errorem*; z niewiádomoši *WujBib*] štáło/ tedy wšzytko zgromádzenie ma ofiárowác Cielcá ku ofierze paloney *BibRadz Num* 15/24.

»z omyłki abo z nierozmyšlnošći« (1): ktorzi [*bracia*] ábo z omyłki/ ábo z nierozmyšlnošći/ ábo z puchy/ ábo z ktorey inžzey wády/ przeciwwko niemu wyštapili? *ModrzBaz* 127. ~

2. *Falsz, nieprawda, oszustwo; ludificatio Mącz; menda, mendum Cn (23) : RejWiz 47; Ludificatio, Omyłká/ ofzukánie. Mącz 199a; Gdyż tu nam iawnie opowiedzyeć raczył/ ábychmy nigdy nie wierzyli omyłkam takim: á nie szukáli go tám gdzie go nam fáłeczny á omylny fwiát opowiedáć będye. RejPos 242, 67v, 209; CzechRozm 72; [Wfzákże y táka omełká/ z tąd fie okázuie/ iż gdy Saletrá przy nim [barasie] ieft/ tedy ná ogniu trzełżczy/ czego Barás nieczyni. SienHerb 594a].*

omyłka w czym (2): CzechEp 103; V nas Chrześcijan w tym omyłki nie máłz/ iż od lámego Bogá/ y Syná iego/ w Bołtwie Oycu rownego/ práwá nálze mamy SkarKazSej 699b.

omyłka czyja [w tym: pron poss (3), G sb (1)] (4): wneth iął kuśic y Páná Bogá fwego [...] á chciał go podftápic á podchwycić w iákich omyłkach iego. RejPos 209v, 251v, 351; CzechEp 291.

W przeciwstawieniach: »omyłka ... prawda« (2): RejPos 227; Aby y I. M. X. K. y kto infty też/ y to w czym ieft błád y omyłká/ y to w czym lámá prawda záwiłá/ [...] poznác mógł CzechEp 103.

Zwrot: »(podstápic a) podchwycić [kogo] w omyłce« = złapać kogoś na kłámstwie, oszustwie [szyk 1:1] (2): iż wfzyfcy tego byli bárzo pilni/ áby go byli w iákiey omyłce podchwycili. RejPos 225, 209v.

Szeregi: »błád i omyłka« (2): ták iż fye nam tám żadnego błędu/ áni omyłki obáwyáć nyetrzebá/ ále mamy wfyfkyemu/ co oni piáli/ wprzeymy wyerzyc/ yáko flowu bożemu. KromRozm II c4v; CzechEp 103.

»falsz a omyłka« (1): Pocźciwemu człeku falsz á omyłká nie przyftoi. RejPos 251v marg.

»łapaczka a omyłka« (1): Bo wneth troię łápáczkę á troię omyłkę rozumieli fobie s tego vczyńic. RejPos 225.

»omyłka a obłędliwość (a. obłádenie, a. obłędność« (4): RejWiz 92v; wymiotawfzy z niey [Bóg z owczarni swojej] ćirnie á kámienie/ to ieft/ wfzytki omyłki á obłędliwość fáłecznych náuk á wymyfłow fwiátá tego/ poruczył iá [...] páłterzom á namiáłtkom fwoim RejPos 124v, 351; iefli ci ludzie/ ábo káždy z nich zofobná/ omyłce/ y obłádeniu nie podlegli/ gdyż káždy człowiek kłámá. NiemObr 174.

»omyłka a pokrytość (a. przykrytość« (2): A tu w tey omyłce á w tey pokrytości połáli do Páná/ [...] áby go byli mogli poimawfzy z iákiego omylnego wyznánia iego/ podác w ręce onemu Herodowi krolowi RejPos 251v, 251v.

»przekaza, omyłka« (1): A iuż zá taką fprawą fwą wiedz pewnie/ że żadna przekázá/ żadna omyłká/ nie będye moglá do wfzu twoich doydź RejPos 207.

»omyłka a zła sprawa« (1): Gdy widzą co fie dzyeie na káżdym vrzędzye/ W káżdym pełno omyłki á zły fprawy wfzędzye. RejWiz 76v.

»zwiedzenie i omyłka« (1): A iefli od człowieká vczyć fię iey [wiary] mam: zwiedzenia fię y omyłki boię. SkarJedn 44.

3. *Podstępn, chytróść, uwodzicielstwo; złudne mniemanie (37) : bo pewnie zá omyłkę też omylon będye RejAp 16; Tho napilnieyfza/ ftrzeż tego áby omyłká nie byłá áni w fprawach/ ani w wfciech twoich RejPos 336, 342v; RejZwierc 271; [Omełkáć jest koń ku ratunkowi, a żadnego nie wyrwie z wielkości mocy swojej. PismaPolit 319].*

omyłka czyja [w tym: *G sb (15), pron poss (5)*] (20): Omyłká mizernego żywotá *RejWiz* 83 marg, 83, Cc8; Abychmy dla tych nędznych á docześniey omyłek náfzych/ mieli wzgárdzić ták wdzięczne á poważne powołanie Páná náfzego. *RejPos* 237v, 251, 319, 342v. Cf »omyłka (a. omyłki) świata tego«.

W połączeniach szeregowych (8): A przywoita człowyekowi zá pirworodnym grzechem nyeumyeyętność/ nyeopatrzność/ błąd/ y omyłká: którą ták łam łyebye/ yáko ine/ chcąc álbo nyechcąc omyłá y zwodzi. *KromRozm II b*; Ex fraude fallaciis, mendaciis constare totus videtur, Zda łie być z zdrády, omyłek y fáłziwości wóziftek vczinión *Mqcz* 418b, 138c, 418b; iż łá záchowani od grzechu/ od błędu/ od omyłek świátá tego/ od przekłęcia wiecznego/ od zwirzchności á chytrości czártowłkiey. *RejAp* 186; Słuchayże co iełt świát/ iáko gi piłmo zowie/ márna omyłká/ łotrowłka iáłkinia/ omylna łámołowká *RejPos* 317, 269v, 339v.

W charakterystycznych połączeniach: omyłka(-ki) doczesna (docześnie) (3), fałszywa, marna (6), nędzna, sproсна, rozliczne, świecka, złościwa, mizernego żywota (2).

Zwroty: »omyłkami łudzić [kogo]« (1): A obaczywłszy to Pan/ iż ten nędzny świát thymi omyłkami miał záfzdy łudzić [!] á vnošić wierne iego/ [...] niechciał tego záfnechác áby w thym przełtrzedz nie miał wiernych łwoich. *RejPos* 316.

»z omyłek się wybłędzić« (1): Wierę tu ná mię będzye trudne rozeznánie. Iákoby łie s tych łwieckich omyłek wybłędzić/ A baczeniem pocźciwym tu łwoy żywot rzędzie. *RejWiz* 82.

Wyrażenie: »omyłki (a. omyłka) świata tego« (13): Wzgárdzáiąc ty omyłki márne świátá tego/ A ná to záfzdy pomniác co iełt pocźciwego. *RejWiz* 62v; y iáki iełt łtrách vniešć łie od thego zá fáłzywemi omyłkami świátá tego. *RejAp* 41v, 186; Abo iżby miał w iákie czárnokłięłthwá á w iákie okázowanie rozlicznych omyłek świátá tego/ pokłádác nádzyeię łwoię. *RejPos* 188, 165, 219v, 259v, 264, 319v, 326v, 339v, 342v; *RejZwierc* 199.

Szeregi: »omyłki a burzki świata tego« (1): A bierz łobie ná przykład poćciwe łpráwy y łwięthy żywot człowieká tego łwiętego/ [...] pewno nie zbláfzifz w thych márných omyłkach á burzkach świátá tego. *RejZwierc* 199.

»omyłka a łudarstwo« [*szyk 1:1*] (2): A vważay iáko łie małz kochác w tych docześniey omyłkach á w łudarłtwiech świátá tego. *RejPos* 165, 342v.

»omyłki a odmienności« (1): w iákich omyłkach á w iákich. odmiennofciach chowáią ten łwoy nędzny łtan świátá tego. *RejPos* 300.

»omyłki ani strachy« (1): A thu [...] nas vpominác raczy wierne łwoie/ ábychmy w łtałości łwoiey wytrwáli iemu/ á nie dawáli łie záfwodzić omyłkam áni łtráchom obłędnego świátá tego *RejPos* 259v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»omyłki a zwody« (1): iż nas záfzdy miáły odwodzić od niego [*od Boga*] znáki/ dziwy/ a wymyłły świátá tego/ kthorych łie nam záfzdy wiele ponawiác miáło/ w rozlicznych omyłkach á zwodych iego *RejPos* 241v.

W przen (3): Tákci záfzdy márne świát/ w tych omyłkach pływał. *RejFig* Dd3; iż gdy łie świát kołyłze w tych omyłkach łwoich/ tedy łie mamy pytác o Pánu *RejPos* 11.

Szereg: »wątpliwości a omyłki« (1): PrzypátruymyŹ Źie tu moi mili brácia/ iákie to ieft morze Źwiátá tego omylnego/ á iáko po nim vŹtáwicznie pływamy/ w wątpliwoŹciach á omyłkach iego *RejPos* 177v.

4. *Zawód, nieszczeróŹ, niesłownóŹ* (8) : A twoie Źłowo omyłki Źadney mieć nie moŹe. *SkarKaz* 160a.

omyłka w czym (2): *LubPs* bb2v; w ktorego [*Boga*] Źłowiech nigdy Źadna omyłká nie była nálezioneá/ kthory nie tylko profłemi Źłowy nam grunthuie obietnicŹę Źwoię/ ále iá y po dwa kroć poprzyŹięga *RejPos* 132v.

W połączeniu szeregowym (1): IŹ niebo y zyemiá ma być odmieniono/ á burzek Źadnych/ nawáłnoŹi Źadnych/ omyłek á niepewnoŹi Źadnych iuŹ ná nich nigdy więcey nie będye. *RejAp* 175v.

Zwrot: »omyłkę wziąć« = *rozczarować się, nie osiágnąć zamierzonego celu* (1): Ale pátrzy dziwny Źpráwy PáńŹkiewy/ iáko on káŹdą rzecz ku dobremu końcu przywieŹć vmie/ á iáką tu Źzpetną omyłkę ŹproŹny czárt wziął *RejPos* 26.

Wyrażenie przyimkowe: »bez omyłki« = *szczerze, bez powátpiewania* (2): Źłowá tego y wymow BoŹych nie mowi/ iákoby przyŹtało: [...] áni bez wŹzey omyłki/ onym cále y z Źercá wierzy. *CzechEp* 107; *SkarKaz* 243b.

W przen (1) : iŹ ten w kthorego vŹciech Źadna omyłká nigdy nálezyoná nie była/ iŹ nigdy opuŹzczeni nie będyemy/ w wyŹłuchániu náłzym. *RejPos* 233v.

Synonimy: 1. *błáđ, pobłáđzenie*; 2. *fałsz, kłamanie, kłámstwo, leŹ, nieprawda*; 3. *chytroŹć, obłuda, obłudnoŹć, przewrotnóŹć*; 4. *nieszczeróŹ, zawod, zdrada*.

Cf **OMYLNÓŹĆ**, **OMYŁ**, **OMYŁA**, [**OMYŁEK**], [**OMYŁO**]